

Monumentnummer*: 512017

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 20 december 2004
Kadaster deel/nr 82927/172

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Heukelum West Betuwe Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Heukelum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Heukelum D 452

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: Hoofdgebouw (kasteel Heukelum) (Heidensweg 1; op de bijbehorende kaart aangegeven met nr. 1).

In 1672 is het middeleeuwse kasteel verwoest. Alleen de poorttoren bleef bestaan. In de jaren na 1734 is een nieuw huis gebouwd op rechthoekige plattegrond. Het huis staat op een eiland binnen de keermuren van het middeleeuwse kasteel, waar het fundament van de ronde hoektoren in het noordoosten na restauratie weer zichtbaar gemaakt is en is via een ophaalbrug (zie hiervoor onderdeel 5) toegankelijk. Het huis bestaat uit drie bouwlagen met een zolder: een lage kelder verdieping met daarboven een bel-etage, een eerste verdieping en een zolder onder een omlopend schilddak met pannen belegd en schoorstenen op de hoeken. Van het in oorsprong middeleeuwse kasteel is de ingangspoort een restant. Deze is opgetrokken in rode baksteen, met steunbeerachtige aanbouwsel aan de voorkant. De toren heeft een borstwering met kantelen en twee uitgekraagde arkeltorentjes waartussen uitmetselingen. Hij wordt door een 18de-eeuwse achthoekige koepel met spits bekroond. Centraal aan de voorzijde een rijk bewerkte entree bestaande uit een pilasteromlijsting waarin een deur met getordeerde middennaald en bovenlicht met palmettendecoratie en spaakroeden. Het verdiepingsvenster heeft een hoofdstel met tandlijst en een bovenlicht met spaakroeden, gemaakt in 1826. Links naast de entree bevindt zich een marmeren zonnewijzer in Lodewijk XV-vormen. De achtergevel heeft eveneens een rijk bewerkte entreepartij met een eenvoudige opgaand trapbordes uit deze eeuw. In voor-, zij- en achtergevels acht- en zesruits vensters. Het interieur heeft een centrale middengang op alle verdiepingen en een dwarsgang direct achter de poorttoren met het trappenhuis aan de linkerkant. In de onderverdieping bevinden zich de keuken met enkelvoudige balkaag en granito vloer (XXa) aan de linkerkant (west) en kelders met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

platte gewelven tussen gordelbogen (1826-1827) aan de oostkant. De middengang op de bel-etage is met hardstenen platen belegd. De met deuren en nissen symmetrisch ingedeelde gang is over de gehele lengte van stucversieringen op wanden en plafonds in Régence stijl voorzien. De op de gang uitkomende eiken paneeldeuren hebben geprofileerde omlijstingen en uitkragende bovendorpels. Rechts voor een salon met serviezenkast en paneellambrisering (18de-eeuws), figuratief stucplafond en schouw (1821). Daarachter de zaal met enkelvoudige balklaag, 18de-eeuwse paneellambrisering, 18de-eeuws met jachtaferelen beschilderd jutebespanning (gesigneerd 'Roest'), marmeren schouw met boezem uit 1884 in neo-Lodewijk XIV-vormen. Boven de schouw een bloemstillevens uit 1884 van A. van Hogendorp-'s Jacob. Links voor een kamer met 18de-eeuwse paneellambrisering, figuratief stucplafond en marmeren schouw uit het eerste kwart van de 19de eeuw. Alkoof omring met neo-17de-eeuwse betimmering. Links achter, boven de keuken, de eetkamer met enkelvoudige balklaag en marmeren schouw. Blinde deuren. Tussen beide kamers in een klein vertrek onder de trap dat als dienkeuken fungeerde. Hier kwam de etenslift vanuit de keuken uit. De vertrekken op de verdieping zijn alle van paneellambrisering voorzien. De torenkamer midden voor is in 1927 voorzien van een eikenhouten lambrisering met paneel- en beslagwerk, een 17de-eeuwse schouw met zandstenen hermen en een gesneden eikenhouten boezem met pastorale scènes. De constructie van de koepel bestaat uit acht halve spanten tegen een ringbalkconstructie. In de koepel is een mechanisch uurwerk opgesteld (1950, fa. De Klok uit Aarle Rixtel) met luidklok uit 1749 van Ciprianus Crans Iansz. uit Amsterdam.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW (Kasteel Heukelum) behorend tot de historische buitenplaats Heukelum is van bijzonder cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de zichtbare middeleeuwse restanten aan poorttoren, keermuur en fundament met ronde hoektoren;
- wegens het in opzet en structuur goed bewaarde 18de-eeuwse huis;
- wegens de 18de-eeuwse indeling en belangrijke 18de- en 19de-eeuwse interieuronderdelen van het huis;
- wegens de ligging in een parkaanleg binnen een tot de Middeleeuwen teruggaande structuur van paden en open ruimten;
- wegens de visuele relatie met het stadje Heukelum;
- wegens de visueel- en functioneel ruimtelijke relatie met de overigen onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument